

Een bonte veestapel in Dirksland

De veelkleurige koeien grazen langs de Oosthavendijk in Dirksland.

Tekst en foto: Kees van Rixoord

Dirksland

Met zestig koeien is Arno de Leede een kleine melkveehouder. Zijn veestapel is echter niet bepaald doorsnee. In Nederland behoren negen van de tien melkkoeien tot het zwartbonte Holstein-ras. De Leede heeft er ook een paar, maar verreweg de meeste koeien zien er heel anders uit. Het zijn Montbéliardes uit de Franse bergen en Zweedse roodbontrunderen én kruisingen, met elkaar en met Holstein-koeien.

Het levert een bont geheel op, al die verschillend gekleurde koeien. Witte koppen, gekleurde koppen, egaal zwart, helemaal rood, roodbont, zwartbont in alle mogelijke variaties: het ligt en loopt allemaal door elkaar heen. “Een mooi plaatje, hoor ik regelmatig”, zegt De Leede, die zelf na een jaar of zes, zeven wel gewend is aan de opvallende verscheidenheid.

Voorheen had hij, zoals bijna elke Nederlandse melkveehouder, louter Holstein-koeien, ook nog ettelijke jaren na de verhuizing vanuit de Krimpenerwaard naar de Onwaardsedijk tussen Dirksland en Sommelsdijk. “Maar dat ras loopt wat terug als je naar gezondheid en vruchtbaarheid kijkt. Daarom ben ik gaan zoeken en op een ander concept uitgekomen.”

Drie rassen

Dat concept bestaat uit het kruisen van drie rassen. “Uitgangspunt is de Holstein-koe. Die zijn we gaan kruisen met Montbéliardes, een Frans melkvee-ras uit de bergen. Sterke koeien met een typerende witte kop. Het derde ras waarmee we kruisen, is Zweeds roodbont – ook melkvee, ietsje kleiner en soms helemaal donkerrood.” Zo krijg je dus een grazende mix die de aandacht trekt als je over de Oosthavendijk wandelt of fietst.

“Ze verklaren je voor gek als je hiermee begint, maar ik ben doorgegaan en heb er geen spijt van. Absoluut

niet”, zegt Arno de Leede. “Dit concept heeft namelijk een aantal sterke punten. De vruchtbaarheid gaat zó vooruit. Mijn koeien hebben ieder jaar een kalfje, bij Holstein-vee red je dat niet.”

Eigenzinnig

“Daarnaast neemt de diergezondheid toe door het kruisen én stijgt de levensduur naar gemiddeld zes jaar en een paar maanden. Dat heeft ook te maken met karakter: deze koeien zijn een beetje eigenzinnig, ze geven niet gauw op. Ze zijn makkelijker te managen, meer zelfvoorzienend. Vaak kalveren ze zelf af. Je hebt er minder omkijken naar. Dat vind ik een plus.”

En dat terwijl de kosten aan de veearts en het KI-centrum dalen. “Mijn koeien worden ook ziek, maar ze zijn sneller hersteld. De KI-kosten zijn lager omdat je meestal met anderhalf rietje wel klaar bent om een koe drachtig te krijgen, terwijl Holstein-koeien

er gemiddeld twee of tweeënhalf nodig hebben”, aldus de Dirkslandse veehouder.

Daar komt nog bij dat de kosten voor krachtvoer lager zijn. De gemixte veestapel eet namelijk vooral eigen ruwvoer: gras en maïs. Meer melk geven de koeien niet, maar dat was ook niet het doel van de verandering die Arno de Leede in 2014 en 2015 doorvoerde.

Dierentuin

Sindsdien zorgt het kruisen voor een gezonde, vruchtbare veestapel, die behoorlijk veelkleurig is. “Ik heb collega’s die zeggen: het lijkt wel een dierentuin bij jou. Het is een soort mengelmoes aan het worden. Soms hebben we een kalfje dat helemaal zwart is, soms een hele rode, of een rode met een witte kop. Het lijkt erop dat het roodbont de overhand gaat krijgen. Mensen kijken er graag naar als ze in de wei lopen. Dat is te begrijpen: het blijft een mooi gezicht.”

“
Mijn koeien
zijn sneller
hersteld